

NAQQIUT

Siunnersuut 4. august 2017-imeersoq taarserpaa

Tunggavilersuut

Inatsisissanik nalilersuisarfimmit tusarniaanermut akissutip kingusissukkut tiguneqarnera tunggavigalugu siunnersuummut naqqiummik suliaqartoqarpoq. Allanguutit aaqqissuineranut erseqqissaanermullu taamaallaat attuumassuteqarput.

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Inatsisissatut siunnersuut manna inatsisissatut siunnersuutininut pingasunut ilaavoq, taakku tamarmik ataatsimoorlutik aningaasanit iluanaarutinit maannakkut akileraarusiisarnermi unamminartut ilaannit aaqqiissuteqarniaataassapput. Siunnersuutit tassaapput siunnersuut manna, pensionisianit aningaasaatinit iluanaarutinit aalajangersimasunit iluanaarutinit akileraarusiisarnissamut tunngasoq, kiisalu pappiaqqanit nalilinnit iluanaarutinit akileraarusiisarnissamut siunnersuut.

Aamma siunnersuutini ilaatinneqartut saniatigut iluanaarutit allat aningaasatigut pissarsissutigineqarsinnaapput. Assersuutigalugu siunnersuutini taakkunani inuit namminneq inigisaminnit, ujaraatiminnit erlinnartunit assigisaannilluunniit aningaasatigut pissarsiaat akileraarusorneqanngillat. Taamaalilluni aningaasatigut iluanaarutit taamaattut isertitatut akileraarusorneqassanersut pillugu apeqqummut atatillugu malittarisassat atuuttut suli toqqammavigineqassapput.

Akileraartarneq atugarissaarnerlu pillugit Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaanut 2011-imeersumut tunggavissiatut nalunaarusiami ilaatigut oqaatigineqarpoq pingaarnertut eqqumaffigisassat makku eqquutsinneqarnissaat eqqarsaatigalugu akileraartarnermut tunngasutigut iliuusissat nallerneqartassat:

- Iluanaarutit
- Agguataarineranut politiki
- Akileraartartut inatsisitigut illersugaanerat (paasiuminartuuneq siumullu isiginnissinnaaneq)
- Iliuutsit assigiinngitsunillu atugassaqtitsinermi sunniutit
- Sunniuteqassuseq (pisariitsuuneq malinnitsitsinissamullu periarfissaqarneq)
- Aqutsinermi aningaasartuutit
- Suliassaqarfimmi nunat allat politikiinik mianerinninneqt (unammilleqatigiinnerup mianerineqarnissaa aammalu ataqtigiittoqarsinnaaneramik ajornartorsiutit)

Siunnersuut isertitaasartut assigiinngitsut naligiinnerusumik akileraarusiisoqartarnissaanik pilersitsinermut tapertaassaaq. Isertitarisanik assigiinngitsunik naligiinngitsumik akileraarusersuisarnerup akileraarutigut peqquserlunniarnermik pilersitsisinnaasarpoq. Tamatumani ingammik pineqarput akileraaruteqartartut annertuumik isumalluutillit, tamatumunnga ilanngullugit aningaasatigut isumalluutit pigalugit.

Akileraarusiisarnermi periuseq pissusissamisussaguni ima aaqqissuuneqartariaqarpoq, akileraartartut aningaasaleerusussuseqarneranut annikinnerpaamik sunniuteqartillugu. Taamaaliornikkullu akileraartartut aningaasaliissuteqarnissamut aalajangernerat piviusumik niuERPalaartumik ingerlanneqarsinnaalluni, tamannalu aamma inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut nalinginnaasumik pitsaasutut isigineqartarpoq.

Ullumikkut aningaasaliisarnermi isertitat 36 procentinit 44 procentinut akileraaruserneqartarput, apeqqutaalluni kommuni akileraartarfiusoq, isertitallu ilaat akileraarusigassaanatik. Allatut oqaatigalugu akileraarusiisarnermi periuseq annertuumik sunniuteqartarpoq aningaasaliissuteqarnerit akileraaruteqartartunut ataasiakkaanut suut pitsaanerunersut taamaalillutillu assigiinngitsunik atugassaqartitsillutik.

Annertuumik assigiinngitsunik atugassaqartitsineq pinngitsoorniarlugu, taava soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerni ileqqaakkanit pissarsiat, pigisanit pissarsiat ilaattut allatut aallaaviatigut akileraaruserneqartariaqarput. Tamanna soraarnerussutisiaqalernissamut iluanaarutit ilaannit akileraarusiisarnermut siunnersuummut aamma siunnersuummut uunga tunngavigineqarpoq. Taamaattorli Inatsisartut Inatsisaanni taakkunani marlunni malunnaateqarluartumik appasinnerusumik akileraarusiinissaq siunniunneqarpoq, tassami siunnersuutigineqarmat akileraarutinut 15,3 procentinik akiliisoqartarnissaa. Appasinnerusumik akileraaruteqartitsinerup qulakkiissavaa akileraaruteqartarnermut tunngatillugu nammineq soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaarnissap suli orniginartuunissaa paarlattuanik nalinginnaasumik ileqqaartarnermut sanilliussilluni.

Siunnersuutip pingaarnertut eqqumaffigisassanut allanut attuumassuteqarnera siuliani taaneqartoq immikkoortuni matuma kingulianiittuni 2, 3, 4 aamma 6-imi eqqartorneqarpoq.

Tamakku saniatigut soraarnerussutisiaqalernissamut iluanaarutit ilaannit akileraarusiisarnermut Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuutip aallaqqaataanit immikkoortoq innersuussutigineqarpoq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnert

Siunnersuutigineqarpoq soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasut ilivitsumik akileraaruteqartussaataasut, soraarnerussutisiaqalernissaa siunertaralugu ileqqaakkanit aningaaserivinni Kalaallit Nunaanni

angerlarsimaffeqartuni imaluunniit aalajangersimasumik ingerlatsiveqartuni pilersinneqarsimasuni, inuunermik sillimmasiisarfinnit imaluunniit soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinernit pigisaqartut aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut Inatsisaanni (aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsit) § 39 a, imm. 1-imi aamma 2-mi piumasaaqatinit naammassinnissimasut imaluunniit soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinernut akileraartussaataaneq pillugu danskit inatsisaanni § 53 a-mi ilaatinneqartut Inatsisartut Inatsisaat manna naapertorlugu akileraaruteqartassapput imaanngippat nunami allami, Danmarkimi imaluunniit Savalimmiuni, marloqiusamik akileraartanninnissamik isumaqatigiisummi aalajangersakkat naapertorlugit, nunaqavissutut isigineqarsinnaallutik.

Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinernut akileraartussaataaneq pillugu danskit inatsisaanni § 53 a-mut innersuussineq pingartumik 1. januar 2017 aallarnerfigalugu soraarnerussutisiaqalerissamut ileqqaakkat annerpaat danskit soraarnerussutisiassanut aningaasaateqarfiini aaqqissuussinernut taamaattunut akilerneqartalernerannut atasutut isigineqassaaq.

Soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq toqukkut qimaguppat akileraartussaataaneq unissaaq.

Siunnersuutigineqarpoq akileraarut tassaasoq ukiumi aningasarsiaqarfiusumi iluanaarutit akileraarutissaat 15,3 procenti. Iluanaarut akileraarutilerneqartussa q imatut nassuiaaserneqarpoq, illuatungaani ukiup aningaasarsiaqarfiusup naanerani aaqqissuussinerup aningaaticigut nalingata taakkununga ilanngullugit ukiup ingerlanerani tunniunneqartut, illuatungaaticigullu aaqqissuussinerup aningaaticigut ukiup aningaasarsiorfiusup aallartinnerani nalingata taakkununga ilanngullugit ukiup ingerlanerani akilerneqartut taakku assigiinngissutaat. Taamaalillunilu pigisat tunineqanngikkaluartulluunniit iluanaarutit akileraaruserneqartarnerat imaluunniit annaasat ilanngaaticigineqartarnerat tunngavigineqarpoq.

Aningaaseriviit soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaagaqarnissamik neqerooruteqartut pisussaataapput akileraaruserfimmum ilaatigut ukiup ingerlanerani iluanaarutaasimasunik nalunaarutiginnittussaannermik. Taamaattorli soraarnerussutisiassanik ileqqaagaqartoq taannaavoq iluanaarutininik nammineerluni nalunaarsuineq atorlugu nalunaaruteqartussa q. Tamatumani ilaatigut mianerineqarput naalagaaffiit killingi eqqarsaatigalugit Inatsisartut Inatsisaat soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinernut Kalaallit Nunaata avataani pilersinneqarsimasunut atuussinnaanngitsoq. Taamaalillutik Danmarkimi soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit il.il. pissussaatinneqassanngillat maleruqaqqusanik malinninnissaminut, tassa akileraarutissamik ilanngaassinissaminut aamma akileraaruseriffimmum nalunaaruteqarnissaminut. Aningaaseriviit soraarnerussutisiaqalernissa q siunertaralugu ileqqaagaannut tunngatillugu pingaartinneqarpoq aaqqissuussinerit taakku ilisarnaaticigimmassuk, tamatumani taamaallaat pineqarluni konto immikkut ittoq tamatumani

aallaavigineqarluni kontunit allanit ikisisarfiusunit allaanerusoq. Taamaalillutik aningaaseriviit periarfissaqanngillat aningaasat taakku kontuni taakkunani uninngasuutigisat atorsinnaallugit, tamatumunnga ilanngullugu Inatsisartut Inatsisaat manna naapertorlugu akileraarusiisinnaaneq.

Siunnersuutigineqarpoq, ukiumi akileraarfiusartumi sinneqartoorutit akileraarutigineqarnissaat kingusinnerpaamik pissasoq septembarip aallaqqaataani, piffissarlu eqqortoq kingulleq tassaassalluni septembarip 20-at. Taamaalilluni akileraaruserfiup naatsorsuinera ukiumut inaarutaasumik naatsorsuinnermut ataqatigiissarneqassaaq. Akileraarutissaq pisortat akiliisitsiniartarnermi aaqqissuussaata (assersuutigalugu Ilangaassivik) aqputigalugu akiligassanngortinneqassaaq, inatsit taama iliuseqarnissamut periarfissiippat.

Ilaanneeriarluni akileraarutigisartagassaaq anikitsuaraasassaaq, pisulli ilaanni annertunerusinnaasassalluni. Tamannalu peqputigalugu siunnersuutigineqarpoq akileraartussaataasut, soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinnerminni ileqqaakkaminniit akileraarutissaq matussusersinnaasassagaat, tigusarli taanna akileraarusigassatut isertitatut isigineqassanani, isertitanut akileraartussaataaneq pillugu inatsimmi § 46 malillugu. Aningaasanilli tigusinnaaneq kingusinnerpaamik pisassaaq akileraarutip akiligassap ukioq taanna akilerneqarnissaanut killiliussaaq aallaavigalugu.

Siunnersuutittaaq akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaannut (akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsit) atatillugu isigineqassaaq. Akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsisip ilaatigut imarai siunnersuummut atatillugu, misissuineq pillugu, kingusinaarluni akiliinermi erniat pillugit, isumakkeerinninnerit pillugit ilaalu ilanngullugit inatsisit akileraartarnermi ingerlatsivimmi sulianik aamma naammagittaalliutinik suliaqarnermut sunniuteqartut. Akileraartarnikkut akitsuutinullu inatsisit assigalugit Inatsisartut inatsisaata matuma aqunneqarnera, Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkanik aqutsinnermut sunniuteqartunik immikkut aalajangersagaqanngippat akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu inatsimmi inatsisinut ilaatinneqassapput.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassai

Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinnerit siunnersuummi matumani ilaatinneqartut, ilaat amerlasuut aallartinneqaaqqammerput, taamaattumillu ukiumi siullerni isertitassatut 5-7 millionit koruunit naatsorsuutigineqarput. Kisiannili piffissap ingerlanerani soraarnerussutisiaqalernissaq siunertaralugu aaqqissuussinnernut aamma soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinnernut akileraartussaataaneq pillugu danskit inatsisaanni §53 a-mut aaqqissuussinnernut ilaatinneqartunut akiliutigineqartartut amerliartortillugit isertinneqartartussat qaffakkiartornissaat naatsorsuutigineqarpoq. Akileraarutaasussat siuartinneqarnerat ilaatigut pineqarsinnaavoq. Taamaattorli ilangaaseereerluni iluanaarutit isertitsissutaassapput.

Danmarkimi misilittakkat naapertorlugit oqaatigiuminaatsorujussuuvoq qaammatini 18-ini tulliuuttuni aningaasaqarnerup iluani niuernerq qanoq ineriartuuteqassanersoq. Taamaattumik aningaasanut inatsisissamut suliaqartoqarnerani missingersuusiassaq pisimasut aallaavigalugit missingersuusiaassalluni. Taamaattumik taanna tunngavigalugu piviusoq pitsaanerungaatsiarlunilu ajornerungaatsiarsinnaavoq.

Danmarkimi akileraartarnermut oqartussaasut isumaqatigiissusiorfigineqarsinnaappat, inatsit una malillugu isertinneqartartunik Naalakkersuisunut paasisutissiisarnissamik, taava Inatsisartut inatsisaata matuma allaffissornikkut aningaasartuutigisassai piffissap ingerlanerani annikinneruleriartussapput. Inatsisartullu inatsisaat una peqputigalugu akileraartarnermut aqutsisoqarfimmi sulisussanik nutaanik naatsorsuisussanik, nakkutilliisussanik akileeqqusisartussanillu inuttaliisariaqassapput.. Taamaattumik ukiuni sisamani tulliuuttuni Naatsorsuutigineqarpoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut IT-mut aamma allaffissornermut aningaasaliissutit 8 mio. kr.-inik qaffanneqassapput akileraartarnermut periutsinik allanngortitsineq ingerlanneqartunik isumaginninnermut atorineqartussanik. Tamatumani ilaapput siunnersuummi matumani suliassat isumagineqarnissaannut aningaasartuutaanerusussat.

4. Inuussutissarsiutinik ingerlatsisunut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassai

Aningaaseriviit nalunaaruteqartarnermik pineqartunik inatsisit atuuttut naapertorlugit pingaarnertut nalunaaruteqartareermata, siunnersuut aningaasaateqarfimmut allaffissornikkut aningaasartuutitigullu killilimmik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusiannut kingunerisassai

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusiannut arlaatigut kinguneqassanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassai

Pigisanit pissarsiat ilaannit akileraarusiisarneq ukiumi aningaasarsiaqarfiusumi isertitsiffiusumut akiligassiissutigineqartassaaq.

Akileraarut pissutaallu aningaasat ileqqaagaqarsimasunut pensionisiaqalernerannut il.il. atatillugu tunniunneqartartut ikinnerulissapput.

Soraarnerussutisiaqalernissamut pigisanit pissarsiat ilaannit akileraarut aningaasatigut iluanaarutinut allanut ingerlaavartumik akileraaruserneqartarnut sanilliunneqarsinnaavoq, assersuutigalugu ernianut aamma agguagarsianut akileraarusiisarneq, , tassami pigisanit pissarsiat ilaannit akileraarusiinermi akileraarut malunnaateqarluartumik appasinneruvoq ernianut aamma agguagarsianut akileraarutip annertussusianut sanilliussilluni, taassumami kommunini akileraarutip procentia assigimmagu.

Assersuutigalugu Danmarkimi soraarnerussutisiassanut aaqqissuussinernit soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinernut akileraartussaataaneq pillugu danskit inatsisaanni § 53 a-mi ilaatinneqartunit iluanaarutit aningaasaatinit isertitatut akileraaruserneqartarput, tassa siunnersuummi matumani siunnersuutigineqartumit qaffasinnerujussuarmik akileraarutitigut procenteqartillugit. Taamaalillutillu Kalaallit Nunaanni akileraartartut Danmarkimi § 53 a-mik atuisut danskinit akileraartartunit assinganik iliuuseqartunit pitsaanerusemik sulii atugassaqaartinneqassapput.

7. Sunniutaasussat allat malunnaateqarluartut

Siunnersuut allanik malunnaateqarluartunik kinguneqassanngilaq.

8. Oqartussaasunik aamma kattuffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 11. juulimit 2017 26. juulip 2017 tungaanut tusarniaassutigineqarpoq makkununga: SISA, PFA Soraarnej, Sulisitsisut (GE), NUSUKA, KNAPK, IMAK, ASG, PPK, AK, NPK, KANUKOKA, Kommuni Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Qaasuitsup Kommuni, GrønlandskBanken, Bank Nordik, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, BK Revision, EY Grønland, Nunatsinni Advokatit, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Inuusutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik, , Ilaqutariinnermut, Naliigiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik.

Siunnersuut tusarniaanernut nittartakkami aamma tamanut saqqummiunneqarpoq.

Akissuteqaatit tiguneqartut makkuninngaanneersuupput: KANUKOKA, Sulisitsisutut (GE), Grønlands Revisionskontor, PFA Soraarnej/PFA Pension, Grønlandsbanken, Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat (ASG), Moderniseringsstyrelsen, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia aamma Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naliigiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfimmit.

Matuma kinguliani Naalakkersuisut siunnersuutaat allat aamma innersuussutigineqarput. Tamatumani pingaartumik pineqarput soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaatit ilaannit pissarsiat akileraaruserneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaaisaattut siunnersuut aammalu ingerlatsivinni pigisanit aamma pappiaqqat nalillit ilaannit inuit iluanaaruteqartarnerannit aamma annaasaqartarnerannit akileraartarnermi suliaasat pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut. Siunnersuutit taakku ataatsimoortuupput pigisanit pissarsiat maanna akileraaruserneqartarneranni unammilligassat ilaannut atorneqartussat.

Ataani tusarniaarnermit oqaaseqaatigineqarsimasuni pingaarnepaat nalinginnaasumik allallugit saqqummiunneqarput, Naalakkersuisullu oqaaseqaatigisimasaat *uingasumik* allanneqarsimallutik.

KANUKOKA

Allaqaasiullugu KANUKOKA-mit uparuarneqarpoq naammaginatunik tunngavilersuisoqarsinnaangitsoq taamak sivikitsigisumik tussarniaanermut piffissaliisoqarsimanera.

Siunnersuut soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinernit pigisanit pissarsiat ilaasa akileraaruserneqartarnissaannut siunnersuutit marluusut imminnut ataqatigiilluinnartut aapparivaat. Pigisanit pissarsiat ilaasa akileraaruserneqartarnerat pillugu Inatsisartut Inatsisissaatut siunnersuut oqaasertalersorneqarpoq, Danmarkimi inatsisip assingusup oqaasertai sapinngisamik qanillattorlugit, IT-mut atortunik ineriartortitsinermut aningaasartuutit annikillisarniarlugit. Tamatumunnga pissutaavoq Kalaallit Nunaanni soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfii allaffissornermi sullinneqarmata IT-mi atortut danskit maleruaqqusaat il.il. tunngavigalugit. Danmarkimi inatsisit akuttunngitsumik immikkuualuttortaqarnerupput aamma suliatigut oqaatsit taakkunani atornerqarnerupput Kalaallit Nunaanni inatsisinut sanilliussilluni. Tamanna annertuumik unamminartuusimavoq tamatumalu kingunerisaanik pigisanit pissarsiat ilaasa akileraaruserneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip nutserneqarnera kinguaattoorutaavoq.

Siunnersuutip taassuma aamma pigisanit pissarsiat ilaasa akileraaruserneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip immikkut ataqatigiinneri pissutaallutik, siunnersuutip kingulliup nutserneqarnera kinguaattoorpoq tamatumalu kingunerisaanik kingusissumik aamma sivisunngitsumik pineqartup tusarniaassutigineqarnera aammattaaq siunnersuummut matumunnga sunniuteqarpoq.

Naatsorsuutigineqarpoq siunnersuutit taakku marluk AIS2018-imi katillugit 2019-imi 25 mio. koruuninit iluanaarutaanissaat 2021-mi 30 mio. koruuninut qaffallutik. Siunnersuutiniq 2018-imi upernaakkut ataatsimiinnissamut kinguartitsinerup kingunerissava isertitassat matuma siuliani taaneqartut ukiumik ataatsimik kinguartinneqarnerat. Taamaalillutik siunnersuutit aningaasaqarnermi pingaarnersiunerumt ilaammata, naak taamaakkaluartoq eqqortuusorineqarpoq siunnersuutit tusarniaassutigineqassasut tusarniaanermut sivikitsumik piffissaliilluni.

Tusarniaanermut atatillugu ersersinneqarpoq tusarniaanermut akissuteqaatit, tusaarniaanerup naareernerani tiguneqarneqarunnartut taakku eqqarsaatigineqassasut naqqiissutinik suliaqarnissamut imaluunniit allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussisoqarnissaanut atornerqarsinnaanerat. Tamatuma saniatigut tusarniaanermut piffissaliunneqartoq

ajuusaarutigineqarpoq, kisianni UKA2017-imut inatsisissatut siunnersuutitik saqqummiussinissamut kingusinnerpaamik killiussat pissutaallutik, ajoraluartumik periarfissaasimangilaq sivisunerusumik tusarniaanissamut aalajangersaanissaq.

KANUKOKA-mit ataatsimut isiginnilluni maqaasineqarpoq sukumiisumik nassuiaassisoqarnissaa, ilumut inatsisissatut siunnersuutit taakku marluk akileraarusiisarnermut tunngaviit kingulliit ingerlanneqartut soraarnerussutisiaqalernissamut akileraarusiisarnermut iliuuserineqartut malittarisassiuunneerat, ingammik soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut pinngitsoorani ilaanissaq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 21, 28. november 2016-imeersoq aamma aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 6. juni 2016-imeersoq.

Siunnersuutit taakku marluk soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit amerlanerpaat ilannguppaat, taakku Kalaallit Nunaanni akileraartartunit pilersinneqarsimappata imaluunniit pilersinneqartussaappata, tassani apeqqutaanngilaq Kalaallit Nunaanni namminermi imaluunniit avataani aaqqissuussinerit pilersinneqarnersut. Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit siunnersuutit arlaanni ilaatinneqanngippata, taava iluanaarut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 44, imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit akileraaruserneqassapput, tamatuma kingunerissavaa 36-it aamma 44-t procentit akornanni akileraarusiineq.

KANUKOKA-mut pingaaruteqarpoq aaqqissuussinernik ingerlatsisoqannginnissaa, tamatuma kingunerisaanik Kalaallit Nunaanni soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaarnermik pilersitsinissaq nunani allani pilersitsinissamut sanilliussilluni pilerinarnerunngitsumik.

Aallaavigineqassaaq kalaallit akileraartarnermut aaqqissuussinerata qanoq ilusilersorneqarnissaa kalaallit sussasaqarfīgimmassuk. Taamaattorli ilisimatitsissutigineqassaaq maleruaqqusat siunnersuutigineqartut danskit maleruaqqusaannut assingusunut assigiimmata imaluunniit pitsaanerullutik. Taamaalilluni sulī pilerinassaaq maani nunami soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaarnermik pilersitsinissaq.

Tamatumunnga ilutigitillugu KANUKOKA-mit ataatsimoortumik nalilerneqarpoq inatsisissatut siunnersuut ilaatigut aningaasanit pisuussutinut akileraarummut assersuuneqarsinnaasoq, tamanna manna tikillugu Kalaallit Nunaanni ileqquusimangilaq.

Inatsisissatut siunnersuut manna inatsisissatut siunnersuutinut pingasunut ilaavoq, taakku tamarmik ataatsimoorlutik aningaasanit iluanaarutinit maannakkut akileraarusiisarnermi unamminartut ilaannit aaqqiissuteqarniaataassapput. Manna tikillugu isertitat ilaat inunnut akileraaruteqartartunut akileraaruteqanngissimapput. Tamatumunnga ilaatigut ilaapput kursiniit iluanaarutit aamma soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfinni

soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaakkanit pigisanit pissarsiat. Akerlianit pigisanit iluanaarutit allat, soorlu erniat aamma agguagarsiat tamakkiisumik akileraaruserneqartarput. Siunnersuut isertitarineqartartunik assigiinngitsunik akileraarusersuisarnermik annertunerusumik naligiittoqalernissaanut pilersitsinermut tapertaassaaq.

KANUKOKA-mit tunngaviusumik iluarinartinneqanngilaq soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaakkat nalingisa annertusiartuutaannit akileraarusersuisoqarnissaa, tassami taakku piviusumik ileqqaartup atorsinnaanngilai taamaaliussaguni aaqqissuussinermik maanaannaq atorunnaarsitsissaaq aatsaat akitsuummik annertuumik akileeqqaarluni.

KANUKOKA-mit siunertaqarluartutut isigineqarpoq periuseq malinneqarpat akileraarusiinissaq aatsaat soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut akiliuteqartoqartillugu imaluunniit tunniussisoqartillugu.

Siunnersuutip § 7-iata malitsigisaanik imaappoq tunniunneqartut ingerlaavartumik iluanaarutit akileraarutaannut matusissutissatut, aningaasarsianut akileraaruserneqartussanut ilanngunneqassanngillat. Taamaattumik akileraarutininik akiliutissanik tigusunerit malunnaateqartumik akitsuummik pilersitsissanngillat.

Siunnersuummut atatillugu tulluurtutut isigineqarpoq pissarsiat ullumikkut iluanaarutigineqartut aammattaaq annikitsumik ullumikkut akileraaruserneqarnissaat. Aningaasarsiatigut isertitat, erniatigut isertitat il.il. taamatutaaq pissarsiarineqarnerminni akileraaruserneqartarput.

Tamatumunnga ilutigitillugu pingaartuuvoq innuttaasut misigissanngimmassuk, soraarnerussutisiaqalernermit pissarsiasat Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi akileraaruserneqannginnerat, KANUKOKA-millu nalilernerqarpoq siunnersuutigineqartoq § 3, imm. 2, tamatumunnga tunngatillugu naammaginartumik qularnaarinngitsaq, tak. KANUKOKA-p aalajangersakkamut tassunga oqaaseqaatigisai.

Siunnersuummi § 3, imm. 2-mi innersuussutigineqarpoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 69. Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 69 naapertorlugu akileraarutit nunamut allamut, Danmarkimut imaluunniit Savalimmiunut akilerneqarsimasut aamma akilersinneqarsimasut isertitanit toqqaannartumik matussusiinikkut imaluunniit ilanngaatiginerisigut, tamakku isertitanit akileraarutininik Kalaallit Nunaanni isertitamit taamatut ittumit akilerneqarunik ilanngaatigineqarsinnaasut. Aalajangersakkami qulakkeerneqarpoq kalaallit akileraaruteqartartut marloriaammik akileraaruteqartannginnissaannut. Nunani allani aalajangersakkat assingusut pigineqarput.

Soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut akileraarusiisarneq pillugu inatsimmi § 53 a-mut innersuussineq naammaginangilaq, tamatumunnga ilutigitillugu nassuiaassutigineqanngippat inatsit sorleq aamma aalajangersagaq sorleq innersuussutigineqarnersoq.

Aalajangersakkami erseqqissaatigineqarpoq soraarnerussutisianik aaqqissuussinernik il.il. akileraarusiisarneq pillugu inatsimmi 53 a innersuussutigineqartoq.

Nassuiaat ujartorneqarpoq qanoq iliornikkut akileraarutissaq tassarpiaq 15,3 % nassaarineqarsimanersoq.

Pensionisiaqalernissamut ileqqaarnissap suli pilerinartuunissaata qulakkeerneqarnissaata saniatigut annertussuseq uunga attuumassuteqarpoq, kalaallit pensionisiaqalernissamut aaqqissuussineri danskit pensionisiaqalernissamut aaqqissuussinerisa ilaattut pilersinneqarsimasut 1. januaari 2017 tikitsinnagu, taakku 15,3 procentimi akileraaruserneqartarput. Isumaqatigiissut 20. februaari 2012-imeersoq naapertorlugu danskit naalagaaffiata kalaallit pensionisiaqalernissamut aaqqissuussinerinit akileraarut Namminersorlutik Oqartussanut nuuttaarpaat. Tamanna tunngavigalugu siunniunneqarpoq kalaallit soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerisa taassuma qaffaseqataanit akileraaruserneqassasut.

Aalajangersagaq § 3-miittoq ingammik imm. 2 aamma imm. 3, taakkua apeqqutinik erseqqinngitsunik kinguneqarput:

- Qanoq iliornikkut, akileraarutit ilanngaatigineqarsinnaasut nunamut allamut, Danmarkimut imaluunniit Savalimmiunut akileraarutigineqartut, piffissamut inissinneqassappat, nunami allami akileraarusiisarnermi qaammatisiutit ukiuat malinneqanngippat?

Ukiumi qaammatisiutit malillugit akileraarut akilerneqartoq, taanna tassaavoq ilanngaatigineqarsinnaasoq.

- Innuttaasut inatsisitigut illersorneqarnerat qanoq ippa, piffissami ukiut 5-it ingerlaneranni sivirusunerumillu iluanaarutaasussaagaluit iluanaarutigineqarsimannippata.

Ukiunut 5-inut killigitinneqartoq ukiunut 10-nut allanngortinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq. Ukiumi ataatsimi iluanaarutissaagaluaq iluanaarutaanngitsoq piffissami ukiut 10-t qaangiunneranni ilanngaatiginninnissamut periarfissaatitaasoq atorunnaassaaq. Aalajangersakkami aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 30, imm. 1 tunngavigineqarpoq, taamaattorli piffissarititaasoq kingusinnerpaaq ukiut 10-nut aalajangerneqarnissaa siunnersuummi matumani siunnersuutigineqarpoq.

- Akileraarutit ilanngunneqarpat imm. 2 naapertorlugu iluanaarutinit naatsorsuinermit?

Akileraarut nunami allami akilerneqartoq siunnersuummi manna naapertorlugu akileraarutit naatsorsorneqarnerani ilanngaatigineqarpoq. Taamaalilluni nunami allami akileraarut akilerneqartoq koruunimit koruunimut ilanngaatigineqarnissaa aallaavigineqarpoq, akileraarummi Kalaallit Nunaanni akilerneqartussami.

Aningaaserivinnit il.il. nalunaarusianit , tak. § 4, nammineerluni nalunaarsuinermit naqiteriikkami takuneqarsinnaassappat?

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup paasissutissat tamatumunnga attuumassuteqartut piffissaalluartillugu nammineerluni nalunaarsuinermit naqiteriikkap nassiunneqannginnerani, taava paasissutissat ilanngunneqassapput. Taamaattorli naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq aqutsisoqarfik paasissutissanik tamatumunnga tunngasunik tamani peqarnissaa, taamaattumik akileraaruteqartartut naatsorsuutigisariaqarfaat nammineerluni nalunaarsuinermit paasissutissanik ilassuteqartarnissartik imaluunniit allannortitsisarnissartik.

Qanoq ilillutik Naalackersuisut qulakkeerniarpaat innuttaasut akileraarummik akiliinissaminnut soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermi tiguisinnaanerit, tak. § 7?

Naatsorsuutigineqarpoq immersugassamik suliaqartoqarnissaat innuttaasut imaluunniit soraarnerussutisiaqalernissamik aaqqissuussinermik pigisaqarfiata taamatut tigusinissamut nassiuttagassaannik.

Takujuminaappoq § 1, imm. 1-imik, unioqutitsinerup immikkut pinerluutinngortinneqarneranut, tak. § 8, suna siunertarineqarnerisq, tassami akiliinngitsoorneq tamatigut nammineerluni nalunaarsuinermit tunniussinnginnermit imaluunniit paasissutissanik § 5 naapertorlugu tunniussinnginnermit peqquteqarnissaa.

Tassunga atatillugu pinnerlunnermit tunngasoq taassaavoq akileraarusiinissamik pinngitsoortitsineq. Siimoortumik isumaqartoqarsinnaanngilaq nammineerluni nalunaarsuinermit tunniussinnginneq tassaasoq akileraarutinit akilerneqartussanik akiliinngitsoorniarnersooq. Innuttaasut nammineerlutik nalunaarsuineranni akuttunngitsumik kukkusoqartarpoq aamma amigaateqartoqartarpoq, tamatumani pissaasannngilaq akileraarummik akiliinissamik pinngitsuiniarneq.

Sulisitsisut (GE)

Inatsisissatut siunnersuutit marluk annertunerpaartaat danskit inatsisaannut assingusuupput. Inatsisissatut siunnersuutitut oqaaseqaatini oqaatigineqarpoq ilaatigut taakku siunertarigaat “annertuumik assigiinngitsunik atugassaqartitsineq pinngitsoorniarlugu”, taamaattumik soraarnerussutisiaqalernissamat aqqissuussinerni iluanaarutinit soraarnerussutisiaqalernissami aningaasaliinerunngitsunit soorlu ernianit aamma agguagarsianit assinganik akileraarusiisoqassalluni.

Oqaatsit atorneqartuni ‘assigiinngitsunik atugassaqartitsinerni’ qanoq paasineqarnissaat erseqqippianngilaq Kalaallit Nunaanni kikkut tamarmik suliunnaarnerminni naammaginartumik isertitaqarnissaat qulakkeerneqassasoq Naalakkersuisut angusaqarfigilluarneqarnissaa qulakkeerniarmassuk.

Soraarnerussutisiaqalernissami aningaasaliissutitut atatillugu iluanaarutit tassarpiaapput soraarnerussutisiaqalernissamat inuiaqatigiinni pitsaaqutaasutut aqqissuussinerusut aamma qulakkeerisut aalajangersimasumik soraarnerussutisiaqalernissamat ileqqaaruteqarnissaminut siunertaqarneranik inuit takunnissinnaalernissaannut. Allamit aningaasaliissutigineqartumit erniatut aamma agguagarsiatut ittunik iluanaaruteqarnermut naleqqiussineq taamaattumik akerlileruminartuuvoq.

Tamanna – immikkut isigalugu – Kalaallit Nunaanni allaanerunngilaq Danmarkimut naleqqiullugu. Taamaattorli soraarnerussutisiat, tassa siunnersuutigineqartut maanga Kalaallit Nunaannut naleqqiunneqarpata, siunnersuutit soraarnerussutisiaqalernissamat ileqqaagassat oqaatigineqartutut inuiaqatigiit inunnut namminneq taamaaliornissaannut siunnersuutaat, aamma inuit isumaqatigiissutit tunngavigalugit atorfeqartut soraarnerussutisiaqalernissamat aqqissuussinernut ilaareersut, assortorpaat.

Inuit pineqartut tassaapput pisissutaasinnaasunik akissarsiaqartut, inuunerminni pisariaqartilluinnagaannut naleqqiullugit inuussutissatut ittunik imigassallu aalakoornartortallit pinnagit, pissutsini ataasiakkaani Danmarkimisut appasingaatsiartumi inissisimapput. Danskit isumaqatiginninniariaasiata assilineqarnerata akissarsiatigut ineriartorneq tatisimalissagaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq – pisariaqanngitsumik.

Tamatuma iluanaarutip ilaanik, taakku siunnersuutit pisortat naatsorsuutigineqartutut isertitaqarnissaannik “iisinnissaa” naatsorsuutigineqartariaqassaaq.

Oqaatsit “assigiinngitsunik atugassaqartitsineq” uani atorneqarnerani siunertaraa ullumikkut aningaasaatini isertitat ilaat akissarsiatut isertitat annertussusiannik akileraaruserneqartarmata, allalli aningaasaatinit isertitat akileraaruserneqassanatik. Soorunalimi innuttaasut

aningsaasaliinissamut aamma ileqqaarnissamut aalajangiinerannut tamanna sunniuteqarpoq. Akileraarusiisarnermut maleruaqqusat aalajangiisarnernik akileraaruserneqanngitsunik aningsaasaliissutinut aamma ileqqaarnernut sangutitsisarpur. Tamanna inuiaqatigiit aningsaasaqarnerannut pitsaasuunngilaq akileraaruseeriaatsip sapinngisamik annertunerpaamik soorlu taamaattoq, aningsaasaliissuteqarnerit aalajangersimasut arlaqartut allanit sianiginiarneqarnerusarmagit.

Nunami allamiut soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinerinut akiliuteqartarnek ullumikkut akileraaruserneqartarput piffissami akiliiffimmi. Akerlianik taakkunanga tunniussinerit akileraaruserneqartanngillat. Siunnersuummit inuiaqatigiinnut qulakkeernekassaaq aqqissuussinernit taakkunanga iluanaarutit aalajangersimasumik akileraaruserneqartarnissaat.

Kalaallit soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinerannut akiliuteqartarnerit ilanngaasiinissamut aamma ilanngussinnginnissamut pisinnaatitaaffiit atorlugit pisarpur. Taamaalilluni ullumikkut akileraartartut akileraartartussanut tullinnguuttunut akileraarusiinissaq pinngitsoortissavaat. Tamanna tunngavigalugu naammaginarutut isigineqarsinnaavoq soraarnerussutisiaassanit ileqqaakkanit taakkuninnga ullumikkut pissarsiassanit iluanaarutit aammattaaq annikinnerusumik akileraaruserneqartariaqarnerat. Siunnersuutigineqartoq soraarnerussutisianit taakkunanga iluanaarutinit annikitsumik akileraarusiisarnissami siunissami kinguaariit aammattaaq tunngaviusussamik akileraaruserneqartarnissaannut tamanna sunneeqataavoq.

Akerleriittoqarpasinngilaq aningsaasaqarnikkut pitsaasumik aamma toqqissisimanartumik utoqqalinissap akornanni anguniagaqarnermi soraarnerussutisiaqalernissaminnut ileqqaarsimasunut aamma ingerlaavartumik ileqqaakkaminnik iluanaarutinit annikinnerusumik akileraaruteqartartunut. Soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinernit iluanaarutinit akileraarusiisarnerpur allatulli akileraarusiisarnertut innuttaasut ataasiakkaat akileraaruteqareeraangamik aningsaasanik atorsinnaasaannik ikilisitsissaaq. Soraarnerussutisialinnut aningsaatigut tunngaviusoq ullumikkut qulakkeernekassaaq, immaqalu aammattaaq siunissami namminnek soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinerit, utoqqalinermi soraarnerussutisiat, ineqarnikkut tapiissutit il.il. akulerunnerisigut. Isersitanut ikinnerusunut naatsorsuutigineqarpoq annikinnerusumik akileraarusiisarnissaq taakku soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinerannit ingerlaavartumit iluanaarutinit killilimmik pisissutaasinnaanerisa killeqalerujussuarnissaat, tassami aningsaasaqarnikkut tunngavigisaat annertunerusumik isumaginninnikkut tapiissutit aqutugalugit qulakkeernekassammata.

Oqaaseqaatigineqartuni isummerfigineqanngilaq qanoq iliornikkut soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaarutit killilersorneqarnissaat aningsaserivimmi ileqqaaruteqarnermut allamut atatillugu. Ileqqaarutinit kontup nassuiaataa, piffissaq ileqqaalerfik imaluunniit alla ileqqaarnermut

nassuiaataasoq ataaseq soraarnerussutisiaqalernissaq eqqarsaatigalugu. Tamanna killissaq ujjartorneqarpoq.

Innersuussutigineqarput isertitanut akileraartarnermut inatsimmi allannguutit, Inatsisartut inatsisaanni nr. 29-mi, 28. novembarimi 2016-imeersumi piviusunngortinneqartut, tassani kapitel nutaaq 4 a ilanngunneqarluni soraarnerussutisiaqalernissaq eqqarsaatigalugu ileqqaarnermut tunngasoq.

Inuit aktianit iluanaarutiminnit aamma annaasaqaatiminnit il.il. akileraarusiisarnermi suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut akileraartarnermut inatsisissaattut siunnersuummut GE-p tusarniaanermut akissutaani uani qaammammi arfernani soorlu eqqaaneqartoq – assinganik tunngavilersuuserlugu – akiligassanik ilanngaassinissamut periarfissaq iluanaarutissaagaluartut iluanaarutaannginneranni siunnersuummi matumani ukiunut 5-nut killilerneqartariaqanngilaq. Taamaattumik siunnersuummi § 3, imm. 3-mi aalajangersagaq matumunnga atatillugu peerneqartariaqarpoq.

Aalajangerneqarpoq piffissatut killiliineq 5-niit 10-nut allanngortinneqassasoq, tassami aktianik nioqquteqartarfiit aammattaaq ataatsimut isigalugu nalikillerujussuarnerisa kingorna ukiut 10-t iluanni siornatigutulli naleqalersimanissaat.

Taamatutaaq GE-p inassutigisaa uteqqinneqarpoq, tassa uninngasuutini akileraarusiisarnermik periuseq soraarnerussutisiaqalertussamut periarfissatut toqqarneqarsinnaasoq, taamaaliornikkut aallaavigineqassalluni iluanaarutit pigisanit nioqquteqarnermi akileraarusiisarnermut periuseq tunngavigalugu akileraaruserneqassasut, imaanngippat soraarnerussutisiaqalertussaq allatut aalajangersimalluni.

Naatsorsueriaasissatut siunnersuutigineqartoq isertitat akileraaruserneqartarnerannut inatsimmi § 44, imm. 3-mi aalajangerneqartoq assigaa. Tassani pineqarpoq periuseq Kalaallit Nunaanni 1995-imiilli ilisimaneqartoq atorineqartorlu. Naatsorsueriaaseq ilisimaneqareersup atorineqartarneratigut peqataatinneqartunut tamanut allaffissornikkut pitsaaquteqarsorinarpoq arlalinnik.

Siunnersuutilli § 7-ani naatsorsuutigineqaralarpoq akileraartartup akileraaruserneqanngitsumik akileraarummut akiliutissaminik aningaasanik pissarsisinnaasoq, taamaattoq tunngavilersorneqanngilaq uninngasuutini akileraarusiisarneq tunngavigalugu akileraaruteqartartoq akileraartinneqarnissaa, tak. inuit aktianit iluanaarutiminnit aamma annaasaqaatiminnit il.il. akileraarusiisarnermi suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut akileraartarnermut inatsisissaattut siunnersuummut GE-p uani qaammammi arfernani tusarniaanermut akissutaa.

Soorlu oqaaseqaatini siuliini eqqaaneqareersoq naatsorsueriaaseq siunnersuutigineqartoq isertitat akileraaruserneqartarnerannut inatsimmi § 44, imm. 3-mi aalajangerneqartoq assigaa. Pineqarpoq periuseq ukiuni arlalippaalunni ilisimaneqartoq atorneqartorlu, allaffissornikkut tamanut peqataatinneqartunut pitsaaquteqartoq.

§ 3-mut oqaaseqaatini allassimavoq akileraaruseriffik aningaasaatit nalingannik missingersorlugu aalajangiisinnaatitaasoq soraarnerussutisiaqartitsisoq ukiut tamaasa aningaasaatit nalingannik naatsorsuisangippat. Tamatumunngali pisariaqassagunarpog akileraaruseriffiup missiliuussilluni naliliinera akileraarusiinermi tunngavilersuutigineqarnissaa. Aningaasaatit nalingat soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasup nammineq iluanaarutinik aamma annaasanik nammineerluni nalunaarsuuteqarnissaanut piumasagaataavoq. Taamaattumik naatsorsuutigineqartariaqarpoq soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasup nammineerluni nalunaarsuinermini kisitsit ilanngussaa tunngavigineqassammat. Piumasagaammi tassani imminik aallaaviuvoq aningaasat nalingisa akornanni, tassa akileraaruseriffimmit missiliorneqartup taamatuttaarlu soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasup nammineerluni nalunaarutigisimasaa, qanorluunniit ittoqaraluarpat assigiinngitsussaanerat.

Ilumoorpoq akileraartartup aamma akileraaruseriffiup akornanni iluanaarummik naatsorsuineq pillugu isumaqatigiinngitsoqarsinnaasarnissaa. Akileraartarnermi naatsorsuinerit isumaqatigiinngissutigineqartutut allatulli tamakku Akileraartarnermut Aalajangiisartunit aalajangiiffigineqarnissaannut suliassangortinneqarsinnaassapput. Aalajangersagaq § 3, imm. 1, 2. imm.-mi pineqarput innuttaasup (aamma soraarnerussutisiaqartitsisup) aningaasaatit nalingi naatsorsorneqarnerannut inatsimmi maleruaqqusanik eqquutitsinngitsut pineqarput.

Grønlands Revisionskontor A/S

Matumani pineqarpoq siunnersuut akileraaruteqartarnermut tunngasoq piulinaannerpaaq Kalaallit Nunaanni saqqummiunneqartoq, tamatumunnga atatillugu piffissap sulinngiffeqarfiusup nalaani ullunik 14-inik piffissaqartinneqarluni tusarniaassutigineqarnera naleqqutinngitsuliorneruvoq.

Tamatumunnga pissuteqartumik tusarniaanermut akissutigisarput taamaallaat isummersornernik aamma maluginiakkanik ikittuinnarnik imaqassaaq.

Innersuussutigineqarpoq KANUKOKA-p tusarniaanermut akissutigisaanut matuma siulianiittumut oqaaseqaatit allanneqartut.

Aallaqqaasiutigalugu isumaqatigissavara paasisinnaagakku inatsisissatut siunnersuutip kalaallit oqaasiinut nutserneqarnerani piffissaq sivisooq atorneqarsimammat, ingammik siunnersuummut kingullermut tunngatillugu.

Uanga nammineerlunga assorsuaq ajornakusoortippara kapitali 2-p aamma 3-p inatsisissatut siunnersuummi kingullermi taaneqartumik imarisai, eqqarsaatigissanngikkaani, eqqoriarsinnaagakku tassani pineqartoq akileraarusiinissamut tunngaviusussanik naatsorsuineq.

Naak inatsisissatut siunnersuut malillugu soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiit pisussaatinneqarluartut akileraarusiinissamut tunngaviusussanik naatsorsuissallutik, taamaattorli imaalluinnarpoq soorlu aammattaaq § 1, imm. 1-imi ersersinneqartoq, akileraaruteqartussaq taanna tassaavoq tamatumalu kingunerisaanik akisussaasuulluinnartoq akileraarutip eqqortumik naatsorsorneqarnissaanut aamma piffissaq eqqorlugu akilerneqarnissaanut.

Tamanna minnerpaamik anguniarneqartariaqarpoq inuiaqatigiinni inatsisitigut tunngaveqartuni, innuttaasup akileraaruteqartussap agguaqatigiissitsinikkut paasisinnaassagaa isertitani akileraaruserneqartussat qanoq naatsorsussallugit.

Ataatsimut isiginnilluni pineqaatissinneqarnissamut aalajangersakkat § 26, imm. 2-miittut eqqortumik inatsisitigut pisinnaatitaasoq pisussaatitaasorlu taanna pineqassaaq soraarnerussutisiaqalernissamut ingerlatsivik pineqarnani, kiisalu qanoq iliorluni qulakkeersinnaassavaa tutsuiginarluni akileraarut akiligassani akilissagaa, tassami inatsit inuinnarnit paasineqarsinnaanngimmat.

Eqqornerluni oqaaseqaatini ilisimatitsissutigineqarmat soraarnerussutisiaqalernissamit iluanaarut annikinnerusumik akileraaruserneqassammat aningaasanngorlugit ileqqaakkanit iluanaarutitut sanilliullugit.

Siullermik iluanaarutit akileraaruserneqarput 15,3 % kiisalu piffissami tunniunneqarnerannit, tassani pineqarpat aaqqissuussineq ingerlaavartumik tunniunneqartartut akileraaruserneqartarlutik maanakkut minnerpaamik 42 % tassa sinneri, imaluunniit katillugit 51 %.

Tamatumunnga ilanngunneqassaaq iluanaarummik naatsorsuinermi ilanngaatisassanngortinneqartannngimmata akuttunngitsumik aningaasartuutit annertuut, tassa aaqqissuussinerup allaffissornikkut ingerlanneqarneranut. Nalinginnaasumik ileqqaarnermi toqqaannangitsumik aningaasartuutit taakku ilanngaatigineqartarput appasinnerusumik erniaqartitsinikkut.

Pisortanut aningaasaqarnikkut aamma allaffissornikkut kingunerisassai pillugit oqaaseqaatini allanneqarpoq akileraaruseriffimmuut aningaasartuutaarnerussat ukiumut 100.000 koruuninit annertunerussannngitsut, tamanna piffissaq tamakkerlugu atorfeqartinneqartup pingajorarterutaatut naleqarpoq.

Kisitsit tupinnaannartumik appasippoq tamatumani siunertarineqartoq allaasinnaangilaq taamaakkaluartoq siunertarineqanngitsoq, akileraarusiinissamut tunngaviusut eqqortumik naatsorsorneqarsimanerat eqqortumik naatsorsorneqarsimanersut. taamaallaalli tutsuigineqarniartut paasissutissat danskit ingerlatsiviineersut.

Ungasinngitsukkut pinngitsaaliissummik pensionisiaqalernissamut ileqqaarnissamik aaqqissuussineq akuersissutigineqartoq, tamatumani kalaallit sulisinnaassuseqartut tamangajammik pinngitsaalineqarput pensionisiaqalernissamik ingerlatsivimmi ileqqaarnissaat pinngitsaaliissutaasoq isiginiassagaanni, eqqumiiginarpoq oqarnianngikkaanni anneruniartutut pissuseqarnerusoq qitiusumit allaffeqarfimmit siunnersuutigineqarmat Pensionisianit iluanaarutit ilaat akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisissamik siunnersuuteqartoqarmat, tamatumani isumalluutinik immikkoortitsisoqarnani nakkutiginnittussanik ilumut iluanaarutit ataasiakkaat eqqortumik naatsorsorneqarnersut aamma akileraaruserneqarnersut.

Pensionisianit iluanaarutit ilaat akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuut teknikimut tunngatillugu paasiuminaatsuunera eqqaasanngikkaanni, aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatissaqanngilanga matuma kingunianiittut eqqaasanngikkaanni.

§ 16, imm. 1-imi erserpoq akileraarummik naatsorsuineq kingusinnerpaamik 31. maaji saqqummiunneqareersimassasoq, kisianni akileraarut naatsorsorneqarsimasup ernialersornera ilanngaataatigineqarsinnaanngitsumik ernianik 20. februaari aallartiffigalugu. Tamatuma kinguneraa pensionisiaqalernissaminut ileqqaagaqartoq ernianut ilanngaatigineqarsinnaanngitsunik aningaasartuutilerneqartoq, tamatumalu pinngitsoornissaanut periarfissaqanngilluinnarluni. Nuannissagaluarpoq tusassallugu teknikimut tunngatillugu suna patsisaanersoq taamatut eqqumiitsigisumik imaluunniit naleqqutinngitsigisumik iliuuseqarnermut.

§ 16, imm. 2-mi ersersinneqarpoq ingerlatsivik pensionisiaqalernissamut ileqqaartumik akileraarummik akiliussissasoq, imaappat pensionisiaqalernissamut ileqqaartup uninngasuutimini aningaasaateqanngippat akileraarummik akiliuteqarnissaminut, kiisalu akiliussineq ernialersorneqalissasoq pineqartup akileraarummik akiliunneqarsimanini pillugu ilisimatinneqarnera aallartiffigalugu, taamatuttaaq erniat pineqartut akileraarutigisassatut isertitaanit ilanngaatigineqarsinnaanngitsoq.

Ilanngaatiginninnissamut pisinnaatitaaffeqannginneq naleqqutinngitsutut ippoq tassami tamanna piviusumik aningaaserivimmi taarsigassarsiatut isigineqartariaqarmat. Tamatuma saniatigut pisussaaffiliinerup kinguneraa naatsorsuineq aallartissasoq ingerlatsiviup akiliussinermik ilisimatitsinera aallarnerfigalugu, tamatumalumi kinguneraa piffissap ilaani akileraaruteqartussa qammimeq periarfissinneqanngilaq aningaasaatiminik akiliinissaminut. Tassami ilisimasariaqarpoq aningaasanik akiitsoqarneq akiliisussaaneq sioqqullugu.

Sooruna ingerlatsiviup aamma pensionisiaqalernissamut ileqqaagaqartup akiliussinerusinnaasunut tunngatillugu ernianik akiliisitsisoqarnissaanut suliaasaq taakku akornanni ingerlanneqassanngila.

Pineqaatissiineq: Soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq qanorluunniit periarfissaqanngilaq akileraarusiinissamut tunngavissap eqqortuunera paasissallugu, taava pineqaatissiinermut aalajangersakkani soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq tamakkiisumik ilanngunneqartariaqanngilaq.

Oqaaseq “Soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq” taaguut eqqortuunerluni tassami aatsaat soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoqalertarpoq, pensionisiaqarnissamut piumasaqaatit assigiinngitsut naammassimagaanni, soorlu assersuutigalugu qanoq ukioqartigineq. Allassimassannginnerluni “Akileraaruteqartussaataasoq”.

Oqaaseqaatit taakku amerlanertigut pensionisianit iluanaarutit ilaat akileraaruserneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut tunngagunarput, taamaattumillu siunnersuummut tassunga atatillugu oqaaseqarfigineqareerlutik.

Pensionisiaqalernissamut ileqqaakkanit iluanaarutinit akileraarut siunnersuutigineqartoq malunnaateqarluartumik appasinneruvoq, soorlu aktiat nalinginut iluanaarutinit, erniatigut iluanaarutinit aamma agguagarsianit. Akileraaruserinermik sammisami nalinginnaasumik immikkoortinneqartarput aningaasarsianik akileraarusiineq aamma aningaasaatinit iluanaarutinit akileraarusiineq. Kalaallit pensionisiaqalernissamut aaqqissuussineranni iluanaarutit katillugit 51 procentit missaannik akileraaruserneqassanerannut imaluunniit appasinnerusinnaanerannut, tamatumani apequtaapput pissutsit assigiinngitsut, taakkununnga ilanngullugit soorlu siunissami pensionisiaqartup isertitaanut tunngasut, siunissami inummut ilanngaattissat, siunissami akileraarutit qaffasissusiat il.il.

Naatsorsuutigineqarpoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmuut aningaasaliissutit ukiut 4-t ingerlaneranni katillugit 8 mio. koruuninit qaffanneqarnissaat, ilaatigut siunnersuummut matumunnga tunngatillugu suliaassat isumagineqarnissaannut.

PFA Soraarner/PFA Pension

Pigisanit pissarsiat ilaasa akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuummi pineqarput soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit Kalaallit Nunaanni aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisaanni § 39 a-mi ilaatinneqartut aamma soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit danskit soraarnerussutisiassat akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisaanni § 53 a-mi ilaatinneqartut.

1. Iluanaarutit akileraarutaasussat naatsorsorneqarnerannut periuseq

Siunnersuutigaarput inatsisissatut siunnersuummi periarfissiissutit danskit soraarnerussutisiassat akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisaanni § 53 A, imm. 3-miittut assigissagaat, tassa periutsit marluk akornanni toqqaasinnaaneq, iluanaarutitut akileraaruserneqartussanut tunngatillugu kiisalu periutsit marluk taakku atorlugit naatsorsuineq danskit aamma kalaallit soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinerini assigiimmik ingerlanneqartassasoq. Tamanna matuma kinguliani itisilerneqarpoq.

Iluanaarutit akileraarutaasussat § 3 tunngavigalugu ukiumi ataatsimi naatsorsorneqassapput pensionisiaqalernissamut aqqissuussinerup aningaasatigut nalinga tunngavigalugu tassannga iluarsiissutigineqassapput akiliutit aamma tunniunneqartut. Taanna tassaavoq naatsorsuineranut periutsini marluusuni siulleg danskit soraarnerussutisiaqalernissamut ingerlatsiviisa atorsinnaasaat, tassa Danmarkimi soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussineranni ilanngaatigineqarsinnaanngitsunut tunngatillugu danskit soraarnerussutisiassat akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisaanni § 53 a, imm. 3 tunngavigalugu. Aalajangersagaq taanna periarfissaqartitsilerpoq iluanaarutit akileraaruserneqartussap paarlattuanik danskit soraarnerussutisiassanit iluanaarutit akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisaanni §§ 3-5 naapertorlugu naatsorsuisinnaanermik, tassani ilaatigut ilaatinneqarput periuseq soraarnerussutisiassanit iluanaarutit akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsimmi § 4a, tamanna uagut atortarparput aamma danskit soraarnerussutisiaqalernissamut ingerlatsiviisa allat ilaatigut atortarpaat. Taamatuttaaq naatsorsuinerimi periutsini assigiinngissut annertoorujussuuvoq, tassa inatsisissatut siunnersuummi § 3 naapertorlugu iluanaarutissaagaluq iluanaarutinnortumut ilanngaatigineqarsinnaavoq aqqissuussinerimi tassani sivilunerpaamik ukiumi 5-ini, tamannali soraarnerussutisiassat akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsimmi § 53 a, imm. 3-mi ukiumut tallimanut killilerneqanngilaq.

Uagut pisariaqartipparput inatsisissatut siunnersuummi toqqaanissamut periarfissaqassasoq, soorlu danskit soraarnerussutisiassat akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisaanni § 53 a, imm. 3 tunngavigalugu taamaattoq, iluanaarutitut akileraaruserneqartussanut tunngatillugu naatsorsuineranut periuseq eqqarsaatigalugu, tassa naatsorsuineq periutsini tamani assigiimmik pissasoq danskit aamma kalaallit soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinerini – aammattaaq iluanaarutaasussaagaluit iluanaarutaanngitsut ilanngaatigineqarneranni. Taamaanngippat IT-mut atortutigut allanngortitsineranut aningaasartuutit pilersinneqassammata.

Naatsorsuutigaarput aammattaaq inatsisissatut siunnersuummi matumani Naalakkersuisut pingaartikkaat Kalaallit Nunaanni soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinerini iluanaarutit akileraaruserneqartarnerat pillugu Inatsisartut

inatsisissaattut siunnersuummut taaneqartoq – Nalinginnaasumik oqaaseqaatit qupp. 3. titarnertaaq 2.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq. Siunnersuummi naatsorsuinermit periutsip assigaa § 17 d, imm. 1-mi ilanngunneqartoq Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allannguutissaatut Inatsisartut inatsisaat nr. 2, 12. juni 1995-imeersoq. Ullumikkut naatsorsuinermit periuseq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 44, imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq. Taamaattumik tamatumani pineqarpoq naatsorsuinermit periuseq ilisimaneqarluartoq, ukiunilu arlalinni atorineqarsimasoq tamatumunnga ilanngullugit aaqqissuussinerit danskit soraarnerussutisiassat akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsisaanni § 53 a-mut ilaatinneqartut.

Naatsorsuutigineqassaaq IT-mi atortunik allanngortitsinermit aningaasartuutissat killeqarnissaat, tassami tamatumani annerusumik pineqarmat naatsorsuinermit periutsit marluusut aappaannik atuisinnaanermut periarfissaqartitsinnginneq, tassa kalaallit soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerannut atatillugu.

Tassa danskit inatsisaanni naatsorsuinermit periutsinik marlunnik toqqaasinnaanermut periarfissaqartitsisoqarmat, tamanna tunngavilersuutissatut naammattutut isigineqarsinnaanngilaq sammisaq pisarioreersoq suli pisariuinngorteqqissallugu.

Aalajangiunneqarpoq ukiunut 5-inut killigitinneqartoq ukiunut 10-nut allanngortinneqarnissaa, tassa naatsorsuutigineqarmat aktianik niuerfiit aammattaaq ataatsimoortumik nalit annertuumik appariarnerisigut nalinginnaasumik siusinnerusukkut qaffasissusertik ukiut 10-t ingerlanerini angusarmassuk.

2. Atuutilerfia

Erserpoq inatsisissatut siunnersuut 1. januaari 2019 atuutilissasoq. Pitsaagivarput tamatuma kingunerisaanik naammaginartumik piffissaqarmat allannguutinik atuutilersitsisinaanitsinnut. Tamanna taamaanngilaq inatsisissatut siunnersuummi allami tassa pensionisianit iluanaarutit ilaat akileraaruserneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummi, taanna 1 januaari 2018 atuutilereertussaavoq, tamatumunnga tunngatillugu inatsisissatut siunnersuummut allamut tusarniaanermi oqaaseqaateqarpugut.

Piffissamut atuutilerfissaanut tunngatillugu kingusinnerusukkut allanngortitsivugut 1. januaari 2018-imut, tassani tulluartuussammat inatsisissatut siunnersuutit taakku marluk ataatsikkut atuutilernissaat.

Grønlandsbanken

Aallaqqaasiutigalugu aningaaseriviup paasisinnaavaa inatsisissatut siunnersuutit danskit inatsiseqarnerannut assingusorujussuusut. Tamanna aningaaseriviup iluarisimaarpaa, tassami pingaartuummat soraarnerussutisianik akileraarusiisarnerup danskit aningaaseriviinut atuuttumut assingussammat. Tamatumunnga pissutaavoq aningaaserivik Kalaallit Nunaanni soraarnerussutisiaqartitsisut ataatsimut isigalugit tamangajammik danskit IT-mik qitiusoqarfiat aqputigalugu nalunaaruteqartarmata. Naatsorsuinerit, nalunaarutigineqartut aamma naatsorsuinerit piumasaqaatit assigiinngippata tamatuma kingunerisinnaavaa tamakkuninnga suliaqarnerup assaat atorlugit ingerlanneqartariaqarnissaat. Tamanna annertuumik suliaqartitsissaq aningaaserivimmumut aamma Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmumut.

Taamaattumik GrønlandsBANKEN-ip aningaaseriviup edb-mut qitiusoqarfianit oqaaseqaateqartoqarnissaa noqqaassutigisimavaa. Oqaaseqaatigineqartulli aggstip ingerlanerani tiguneqarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarluni. GrønlandsBANKEN-ip taamaattumik IT-mik qitiusoqarfiup inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatigisai nassiunneqartussat nangaanartoqartippai.

Tulliuttumi inatsisissatut siunnersuummut siunnersuutigineqartut taamaallaat pingaarnerit arlaqartut oqaaseqaateqarfigineqassapput.

Pigisanit pissarsiat ilaasa akileraaruserneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat pillugu GrønlandsBANKEN-ip maluginiarpaa § 1, imm. 1-imi naggat kingullermut innersuussutigineqartoq ”aamma aaqqissuussinerit § 53 a-mi soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit il.il. akileraarusiisarneq pillugu inatsimmi ilaatinneqartut” Soraarnerussutisiat akileraaruserneqartarnerannut inatsit danskit inatsisigaat, erseqqinngilarlu inatsisissatut siunnersuummut innersuussinerimi soraarnerussutisiassatut ileqqaarutinit kalaallit soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfiini aamma aningaaseriviini ileqqaarutigineqalersunit akileraaruusisarnerup suna siunertarineraa. Inatsimmut oqaaseqaatini allassarpiarpoq Inatsisartut inatsisaat nunap killeqarfiinik aalajangersaaneq tunngavigalugu soraarnerussutisiassatut aaqqissuussinernut Kalaallit Nunaata avataani pilersitanut annertusillugu atuutilersinneqarsinnaanngitsoq.

Aalajangersakkap malitsigaa tassaasoq soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq (tassa akileraartartoq Kalaallit Nunaannut tamakkii sumik akileraartartussaasoq) inatsimmi maleruaqqusat malillugit akileraartartussaasoq. Akileraartarnermut tunngavilersuummut ilaapput soraarnerussutisiassatut aaqqissuussinerit aalajangersakkami taaneqartut, tassunga ilanngullugu Danmarkimi § 53 a aaqqissuussineq, soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq taamaattoqarpat..

Inatsisissatut siunnersuutip § 3-ani, imm. 1-imi GrønlandsBANKEN-ip oqaaseqaatigineqartut imatut paasivai, tassaasoq iluanaarutinit tamakkiisumik ukiup naanerani amerlassusiat ukiup aallartinnerani amerlassusiat ilanngaatigalugu akileraarusiisoqassasoq, tassannga sillimmasiinermi pissarsiarineqarunnartut ilanngaatigalugit aammattaaq taakku ilanngaatigineqassapput aningaasat sinneruttut akileraaruserneqannginneranni. Namminersorlutik Oqartussat kajumissaarneqarput tamanna oqaaseqaatini erseqqissassagaat, tassami soraarnerussutisiassatut ileqqaakkat amerlasuut sillimmasiinermut aaqqissuussinernut attuumassuteqalissammata, taakkunanga ukiumoortumik akiliisoqassalluni.

Inatsisissatut siunnersuummi § 3, imm. 1-imut oqaaseqaatigineqartut erseqqissarneqarput. Taamaalilluni ilaatigut IT-systemit immikkut ineriartortinnissaannut aningaasartuutit killilersorneqarnissaat eqqarsaatigalugu pingaartinneqarpoq tamatumuunatigut danskit periusiata malinneqarnissaa. Tamatuma kingunerissavaa nalorninartunut sillimmasiinernuunnaq ilanngaasiisoqartarnissaa.

Tamatuma saniatigut innersuussutigineqarpoq aallarniutaasut oqaaseqaatit, taamaalillutik Namminersorlutik Oqartussat kajumissaarneqarput ingerlatsiviit inatsisissatut siunnersuutit aqunneqarnissaannut allaffissornikkut aningaasartuutaat eqqarsaatigalugit inatsisiliornissaannut.

Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat (ASG)

Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat isumaqarpoq naleqqutinngitsoq pisumi matumani Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik suliassani allanik tuniorassallugu, imaangippat suliffeqarfimmut sulisussanik amerlanernik naammaginnartunik ilasinissaq naatsorsuutigineqarluni.

Ingammik inatsisissatut saqqummiunneqartup ajornarnera aamma ilusilersornera eqqarsaatigalugit isumaqarnarpoq allaffissornermi aamma pisariaqartumik nakkutilliinermut sulisussat amerlasuut atorineqarnissaat. Tamatumani eqqarsaatigineqarpoq maannakkut ajornartorsiutaareersut pilersinnaasut ukiunut ataasiakkaanut nalunaarsuinerit suliarineqartillugit, taamaattumik Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiata eqqarsarnartoqartippaa, inuiaqatigiinnut aamma innuttaasunut ataasiakkaanut akileraarnermi maleruaqqusat taamak nalunartigisut atortunngortinniarneqarnerat.

Naatsorsuutigineqarpoq Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmut aningaasaliissutit ukiut 4-t ingerlaneranni katillugit 8 mio. koruuninit qaffanneqarnissaat, ilaatigut siunnersuummut matumunnga tunngatillugu suliassat isumagineqarnissaannut.

Tamatumunnga ilanngunneqassaaq nunanut tamalaanut attuumassuteqartillugu isertitat aamma aningaasartuutinit taamaattunut paasissutissat pisariaqartinneqartut pissarsiarineqarnissaat ajornartinneqartarmat, tamakkununnga tunngatillugu akilertinniakkat suliarineqartut ilumut eqqortuunersut.

Siunnersuummi matumani pineqarput soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit Kalaallit Nunaanni aamma Danmarkimi pilersinneqartut. Taamaattumik naatsorsuutigineqanngilaq malunnaateqartumik ajornartorsiuteqarnissaa paasisutissat misissuinissamut il.il. tulluartut pissarsiariniassallugit.

Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat isumaqarpoq tamanna pissutsinik allangortitsinerusoq malunnaateqarluartumik inuinnaat pensionisiaqalernissaminnut ileqqaannissaannik pilersussinnaanermut malunnartumik sunniuteqartoq, tassa ileqqaakkamut tassunga iluaqutissat malunnaateqartumik ajorseriarpata aaqqissuussinermut atuuttumut naleqqiussilluni. Ingammik ileqqaagaqarnissaq inuiaqatigiinni oqallinnerup paasinarsisitaq eqqarsaatigalugu.

Siunnersuummut atatillugu tulluartut isigineqarpoq pissarsiat ullumikkut iluanaarutigineqartut aammattaaq annikitsumik ullumikkut akileraaruserneqarnissaat. Sanilliunneqarsinnaavoq aningaasarsiatigut isertitat, erniatigut isertitat il.il. taamatutaaq pissarsiarineqarnermini akileraaruserneqartarput.

Inatsisissatut siunnersuut manna inatsisissatut siunnersuutitut pingasunut ilaavoq, taakku tamarmik ataatsimoorlutik aningaasanit iluanaarutinit maannakkut akileraarusiisarnermi unamminartut ilaannit aaqqiissuteqarniaataassapput. Manna tikillugu isertitat ilaat inunnut akileraaruteqartartunut akileraaruteqanngissimapput. Tamatumunnga ilaatigut ilaapput kursinit iluanaarutit aamma soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfinni soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaakkanit pigisanit pissarsiat. Akerlianit pigisanit iluanaarutit allat, soorlu erniat aamma agguagarsiat tamakkiisumik akileraaruserneqartarput. Siunnersuut isertitarineqartartunik assigiinngitsunik akileraarusersuisarnermik annertunerusumik naligiittoqalernissaanut pilersitsinermut tapertaassaaq.

Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffiat misigivoq siunnersuutip matuma inuiaqatigiinni takorluukkat politikernit saqqummiunneqartartut akerlilersoraat, soorlu assersuutigalugu tamatumunnga ilutigitillugu oqaatigineqarpoq tamanut atuuttussamik pensionisiaqalernissamut ileqqaartoqalernissaanik suliaqarnissaq. Taamaattumik eqqarsaatinngorpoq tamatumunnga atatillugu innuttaasut inuiaqatigiinni maani ileqqaarnissaannik pinngitsaalineqarniartut, taamaaliornikkut Namminersorlutik Oqartussat ileqqaakkami tassannga iluanaarutininik akileraarusiiniassammata.

Oqaatigineqareersutut inatsisissatut siunnersuut manna inatsisissatut siunnersuutitut pingasunut ilaavoq, taakku tamarmik ataatsimoorlutik aningaasanit iluanaarutinit maannakkut akileraarusiisarnermi unamminartut ilaannit aaqqiissuteqarniaataassapput. Tamanut atuuttumik

soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaagaqarnissami siunertaasimavoq siunertaallunilu oqartussaasut aningaasaqarniarnerannit atasinnaasumik tapersersuinissaq, taamatuttaaq piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu tamatumunnga ilutigitillugu siunissami soraarnerussutisiaqartut pitsaanagerusumik inuuniarnerminni atugaqalernissaat pitsanngorsarniarlugu. Tamanut atuuttumik soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaagaqarnissami siunertarineqanngilaq Namminersorlutik Oqartussat annertunerusumik akileraartarnermut tunngavissarsiorinissaq.

Moderniseringsstyrelsen

Moderniseringsstyrelsen inatsisissatut siunnersuummut nassiunneqartumut oqaaseqaatissaqanngilaq tamatumani pineqarmat Kalaallit Nunaanni akileraaruteqartitsinermit tunngasut.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia atugassanut nassiunneqartunut imatut oqaaseqaateqarpoq, tassa tusarniaanermi piffissarititaasoq sapaatit akunneri marluk, tamatumunnga ilutigitillugu piffissaq tusarniaaffiusoq juulip qaammataa, tamanna naleqqutinngilluinnartumik sivikippoq.

Minnerunngitsumik tamanna imatut paasineqassaaq inatsisissatut siunnersuutit pillugit tusarniaaffigineqartut arlaqartut avataaneersuummata aammattaaq atortussatut nassiunneqartut ima immata, taamak sivikitsigisumik tusarniaanermut piffissaliunneqartumut tunngavilersuutaasinnaanatik.

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia tamatumunnga atatillugu inatsisiliornermi maleruagassat atuuttut innersuusutigisinnaavai.

Inatsisiliornermi maleruagassani ilaatigut allaaserineqarpoq:

- Tusarniaanermi piffissarititaasoq piviusumik aalajangersarneqartariaqarpoq ilatigut siunnersuutit qanoq ajornartiginera mianeralugu, tusarniaaqqissinnaanerit, sulinnigiffeqarnerit il.il. mianeralugit. Malittarisassaq pingaarneq tassaavoq tusarniaanermut piffissarititaasoq sivikinnerpaamik sapaatit akunneri sisamat. Tusarniaaffigisartakkanut ataasiakkaanut tusarniaanermut piffissarititaasut pillugit isumaqatigiissutaasinnaasut soorunami ataqqineqartariaqarput. Taamaallit Naalakkersuisut KANUKOKA-mut tunngatillugu sivikinnerpaamik sapaatit akunnerini tallimani isumaqatigiissuteqarpoq. Piffissat sulinnigiffeqartarfiusut tamatumunnga ilanngunneqarsinnaapput ilaatigut juulip qaammataa kommunini suliffeqarfittut ataatsimoortumik isigineqarpoq. Tassani siunnersuutit immikkut akuerineqartumik Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffeqarfiani suliffeqarfimmi namminermi sapaatit akunnerini marlunni (sulinnigiffeqarfiup avataani) akuttunngitsumik naammagineqartarput, Pineqartunut tamanut tusarniaaffiusumi piffissarititaasut tamanut assigiittariaqarput, taamaattumik tusarniaaffiusoq sivisunerpaaq

“sivikinnerpaamik tusarniaaffiusutut” tusarniaanerpup ingerlanneqarnerani tamanut atuuttariaqarpoq.

- Pinngitsoorneqarsinnaangilaq ilaatigut pisoqarsinnaammat sivikinnerusumik inatsisiliornermik suliaqarsinnaaneq. Inatsisartut assut nukingiussanik pisoqartillugu periarfissaqarput piffissarititaasunik arlalinnik saneqqutsisinnaallutik, taamatullu pisoqartillugu immikkut suliariaaseqartoqarnissaanik tusarniaanermut, inatsisiliornermi ikiorteqarnermut aamma nutserinermut il.il. immikkut isumaqatigiissuteqartoqarsinnaavoq. Taamaattumik siunnersuutit ajornannginnerusut immikkorluinnaq ittumik suliarineqarsinnaapput, sammineqarsinnaapput aamma akuersissutigineqarsinnaapput sapaatit akunnerisa arlaqanngitsut imaluunniit allaat ullut ikittuinnaat atorlugit. Erseqqilluinnarpoq suleriaatsit taamaattut taamaallaat akuerineqarsinnaammata immikkorluinnaq pisoqartillugu, aamma suliaqariaaseq kissaatiginangilaq siunnersuutip pitsaassusianik qulakkeerinninneq aamma tamat oqartussaaqataanerat eqqarsaatigalugit.

Pilertortumik ingerlatseriaaseqarnissamut kissaatigisat inatsisiliornermi piareersarluni ingerlanermi tassani aallaavigineqarpoq tamanna Naalakkersuisunit aamma Inatsisartut Siulittaasoqarfianit itigartinneqarnissaat, imaappat inatsisip pineqartup pisariaqarnera siumut takorloorneqarsinnaappat aamma tamatuma kingunerisaanik periarfissaqarsimappat aqqissuussamik piffissaagallartillugu ingerlariaaseqarnissaq.

Tamanna tunngavigalugu inassutigineqarpoq nalinginnaasumik akuerisaasumik tusarniaaffigisanut tusarniaanermi piffissarititaasoq sivikinnerpaamik sapaatit akunneri sisamat atorlugit. Tamatuma kingunerissappagu inatsisissatut siunnersuutit ukiakkut ataatsimiinnermi 2017-imi saqqummiunneqarsinnaanatik, taava inassutigineqarpoq inatsisissatut siunnersuutit kingusinnerusukku Inatsisartunut kingusinnerusumik ataatsimiinneranni saqqummiunneqarnissaat.

KANUKOKA-mut oqaaseqaatit matuma siulianniittut innersuussutigineqarput.

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik Pigisanit pissarsiat ilaasa akileraaruserneqartarnerat pillugu siunnersuummut oqaaseqaateqanngillat.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatigineqartut*§ 1-imut*

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasut akileraartussaataasullu Kalaallit Nunaanni inissisimasuni ingerlanneqartuniluunniit utoqqalinersiuteqarnissaminnut atatillugu aningaasanik ileqqaarsimasut aammalu soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasut inuunerminnut sillimmasiissummik pillit imaluunniit utoqqalinersiaqarnissaminnut aaqqiissuteqarsimasut aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni §39 a, imm. 1 aamma 2, imaluunniit pensionisianut akileraartussaataaernerut inatsimmi § 53 A(soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqiussuussinerit il.il. akileraaruserneqartarnerat pillugu inatsit) malillugit, isertitat tamarnik akileraaruserneqartussaataaassasut, pineqartorlu naalagaaffimmi allami angerlarsimaffeqarsimassappat, tassa Danmarkimi Savalimmiuniluunniit – marloqiusamik akileraartannginnissaq pillugu isumaqatigiissut taakkununga atuuppoq.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 1, imm. 1, nr. 1 aamma 2, naapertorlugu inuit Kalaallit Nunaanni najugaqarunik, sivikinnerpaamilluunniit qaammatini arfinilinni Kalaallit Nunaanniissimagunik taava taakkua tamakkiisumik akileraartussaataaapput. Aalajangersagaq taanna imm. 2 naapertorlugu § 1, imm. 1-imi, nr. 2-mi maleruaqqusaq atuuppoq, tassa inunnut umiarsuarmi timmisartumiluunniit sulitillutik namminneq sumilluunniit akissariaqarlutik tamatumunnga atatillugu sulisunut, umiarsuaq imaluunniit timmisartoq 1) Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartuni 2) Danmarkimi, Savalimmiuni nunaniluunniit allani angerlarsimaffeqartutut angerlarsimaffeqartutut nalunaarneqarsimappat, umiarsuaq timmisartorluunniit inuttaqanngitsoq ingerlatseqatigiiffimmit assigisaanilluunniit, § 1, imm. 1, nr. 3-miit 14-imut, § 2, imm. 1, nr. 10-12-imut aamma 14-imi aalajangersakkat malillugit akileraartussaasumit, imaluunniit inummit imm. 1, nr. 1 aamma 2, § 2, imm. 1, nr. 10-12 aamma 14-imi aalajangersakkat naapertorlugit akileraartussaataasumit assartuinermut atorneqarpat, 3) aamma pigineqarluni ingerlanneqarluniluunniit umiarsuaateqarfimmit timmisartuuteqarfimmilluunniit, taakkunani aqutsisuiit nunami maani inissisimappata, imaluunniit 4) nunami maani aalajangersimasumik inissisimaffeqarluni ukioq tamaat suliffeqartoq.

Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 2 naapertorlugu ilaannakortumik akileraartussaataasut, Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu akileraaruteqartussaataaangillat.

§ 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq akileraarutip 15,3 procentimut aalajangerneqarnissaa, taamaalilluni akileraarusiinerup soraarnerussutisiaqalernissamut iluanaarutit ilaannit akileraarusiisarnermut Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuummi akileraarutissaasoq assigissammagu aamma soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit Danmarkimi aaqqissuussaanerini uningasuitinik akileraarusiisarneq assigissallugu.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerni ilaatinneqartuni tamani ukioq aningaasarsiaqarfiusoq, tassaasoq qaammatisiutit malillugit ukioq, kiisalu akileraarusiisamut tunngaviususaaq tassaasoq ukiumi aningaasarsiaqarfiusumi iluanaarutit.

Imm. 3-mut

Ukioq aningasarsiaqarfiusoq naatsorsuusiorneqartassaaq piffissamut ukiumut aningaasarsiorfiusumut naleqqiussilluni, tassa akileraartussaataaneq atuufigisimasaani. Imatut pisoqarpat soorlu assertuutigalugu akileraartussaataaneq marsip 31-at 2020 aallartissimappat, taava ukiumi aningaasarsiaqarfiusumi akileraarusigassatut tunngavissat 2020-miit iluanaarutaasimasut aallaavigalugit naatsorsorneqassapput taakkualu marsip 31-a 2020-miit decembarip 31-ata 2020-imut naatsorsorneqassallutik. Ukiup ingerlanerani akileraartussaataaneq unippat, taava iluanaarut akileraarutigineqarnissaanut naatsorsuiffisaaq ulloq januaarip aallaqqaataaniit ulloq akileraartussaataajunnaarfissap tungaanut naatsorsuunneqassaaq.

*§ 3-mut**Imm. 1-imut*

Aalajangersakkap iluanaarutip akileraarusigassap suunera nassuiarpaa.

Nassuiaallu Aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 44, imm. 3-mi nassuiaatigineqarsimasoq assigivaa.

Iluanaarut naatsorsorneqassaaq inissisimaffiit assigiinngitsut marluk iluini assigiinngissuseq aallaavigalugu, siullertut sillimmasiussap ukiup naanerani inissisimaffia ukiullu ingerlanerani tiguneqarsimasut aappaattullu sillimmasiussap ukiup aallartinnerani inissisimaffiata ukiullu ingerlanerani ikineqarsimasut nikingassusiisa naatsorsorneratigut.

Akileraarusigassatut iluanaarut imaanngilaq assersuutigalugu sillimmasiisarfup aaqqiissutigineqartartut malillugit iluanaarutaasimasutut ilanngussimasaat. Tassungalu

apeqqutaasoq tassaavoq sinneqartoorutit akileraarusigassaasut naatsorsorneqarnerini ikisat tigusallu ilanngunneqartarmata. Aaqqiissutigineqartut malillugit iluanaarutitut naatsorsuussinermit naatsorsuinermit aamma naatsorsorneqartarput katersat aammalu ajutoorsinnaanermi sillimmasiineq tunngavigalugit tigusassat, taakkuami aamma akileraarutitut akiliissutaasariaqarmata.

Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqiissuussineq akuttunngitsumik arlalinnik immikkoortoqartarpoq (assersuutigalugit inuuneq naallugu sillimmaserneqarneq, inuunermik sillimmasiineq utoqqaassusermik aalajangersimasumik killeqartoq, soraarnerussutisiaqalernissamut ilaqaagaqarneq, sulisinnaanermik annaasaqarnermut sillimmasiineq, qitornat qimataasut sillimmaserneqarnermit pissarsiaqarnissaat il.il.) Ukiumoortumik sillimmaserneqarnermut akiliutigineqartartoq aaqqiissuussinermit assigiinngitsunik katitigaasumut tunngaviusunut ataasiakkaanut agguarneqarsimalluni, kiisalu tunngaviusut ilaat ataaseq tassaappat nalorninartoqarneranut sillimmasiineq (soorlu nalorninartunut inuunermi sillimmasiineq) taava nalorninartunut inuunermi sillimmasiineq akiliutigineqartoq iluanaarutit nalunaarsorneqarneranni avataaniitsinneqarsinnaavoq.

Aaqqiissuussinermit pilersitsinermit atatillugu akiliuteqartoqarpat tassani pineqarluni nioqquteqartumut akiliut imaluunniit pilersitsinermit akiliut inatsimmik tunngaveqartoq, taava nioqquteqartumut akiliut imaluunniit pilersitsinermit akiliut sillimmasiinerup pilersinneqannginnerani pisimavoq. Taamaalilluni aningaasartuut ukiup aallartinnerani aamma ukiup naanerani aningaasatit nalinginut naatsorsuinermit ilanngunneqarsinnaanngilaq, tamatuma assigaa nalinginnaasumik pilersitsinermit aningaasartuutit Kalaallit Nunaanni akileraaruserinermit ilanngaaticineqarsinnaannginnerat.

Ukiup isertitaqarfiusup aallartinnerani imaluunniit naanerani assersuutigalugu aaqqiissutip naaneranut taamaatiinnarneranullu atatillugu, taava iluanaarut naatsorsorneqassaaq ikisut tigusallu assigiinngissusaat naatsorsorneqarneratigut.

Aningaasaatitut isiginiarneqartartoq tassaavoq maannakkumut soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasup inissisimasuutit aammalu siunissami pisassat, bonusisiassat, ernianit ilanngussat assigisaasalu aappaattullu maannakkumut akiliutaasimasut nalinga, taannalu siunissami soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasup akiligassarisaasa ilanngutereerneratigut nikingassutaat.

Soraarnerussutisiassanik tuniniaasup ukiut tamaasa inissisimasuutit qulaani taakkartorneqartut malillugit akileraarnermut aqutsisoqarfimmut nalunaarutigineq ajorpagit, taava akileraarnermut aqutsisoqarfik pisussaaitaavoq inissisimasuutitut missingersuusiorneq aallaavigalugu inissiinnaassallutik.

Ukiumi isertitaqarfiusumi akileraartussaataaneq aallartissimappat unissimappalluunniit taava sillimmasiinermi inissisimasuutit atuutilertarput, ulloq januaarip aallaqqaataa imaluunniit decembarip 31-at inissisimasuutitut nalilersuiffiusartoq aallaaviginagu.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq tunngavigalugu akileraartussaataasooq §1, imm. 1 aallaavigalugu soraarnerussutisiassanit nunani allani inissisimasuni iluanaaruteqarsimappat, taava taakku akileraarutigisassaminut annikillisaatigisinnaavai, tamannalu pisinnaavoq aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 69 tunngavigalugu, tassanimit allaqqagami naalagaaffinni allani, Danmarkimi Savalimmiuniluunniit akileraarutaasimasut najoqqutassartallit aammalu najoqqutat aallaavigalugit takussutissallit akiligassanngortitaasimasutut, taava taakku Kalaallit Nunaanni isertitassanut akileraarutaasussaasunit ilanngaanneqarsinnaasut. Ilangaataasinnaasulli annertussusaata qaangeqqusaanngilaa Kalaallit Nunaanni akileraarutaasussap, naalagaaffinni allani Danmarkimi Savalimmiunilu isertitaasartunut akilerartussaanermit sanilliullugu, isertitarisaasa annertussusaat. Nunani allani akileraarutaasimasooq akileraarutissanullu annikillisaataasussap naatsorsorniarneqarnerani, isertitaasimasumi tassani aningaasartuutaasimasut peerneqartarput.

Imm. 3-mut

Ukiumi isertitaqarfiusumi iluanaarutaaniaraluartoq ajunaarutaasimassappat, ajunaarutaasooq taanna ukiumi aningaasarsiaqarfiusumi isertitsissutaasimasunut allanut ilanngaataasinnaavoq, ajunaarulli ukiunut tulliuuttunut nalunaarsuutigineqassappat, aatsaat tamanna pisinnaavoq ukiuni tulliuuttuni 10-ni iluanaaruteqartoqarsimappat, taannalu aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsimmi § 30 imm. 1-imi eqqaaneqarpoq. Ajunaarut utoqqalinersiutitut ileqqaarfinni allaniittuni sinneqartoorutaasimasunut ilanngaataasinnaanngilaq.

Ajunaarutaasimasooq ukiunut tulliuuttunut aatsaat nalunaarsuutigineqarsinnaavoq, ukiuni siuliini iluanaaruteqartoqarsimangippat.

§ 4-mut

Imm. 1-imut 2-mullu

Aalajangersagaq aallaavigalugu aningaasaateqarfiit Kalaallit Nunaanni inissisimasut aqunneqartulluunniit kingusinnerpaamik marsip aallaqqaataani paasissutissanik akileraartarnermut aqutsisoqarfimmut nalunaaruteqartassapput. Paasissutissallu taakkua atorneqartassapput Inatsisartut inatsisaat malillugu nakkutilliinermit naatsorsuinermit.

Imm. 3-mut

Naalakkersuisut pisussaataapput akileraaruteqarfimmut paasissutissanik tunniussisarnissamut tunngatillugu sukumiinerusumik inatsisiliornissaminut. Naalakkersuisuttaaq tassani

aalajangiisinnaapput paasissutissat elektroniskiusumik nalunaarutigineqartassanersut, ilusissaanik aalajangiisinnaallutik assigisaanillu.

§ 5-imut

Malittarisassaq malillugu soraarnerussutisiaqarsinnaatitaasoq nammineerluni nalunaarsuineq atorlugu iluanaarutini akileraarutigisarisariaqakkani akileraaruseriffimmut nalunaarutigissavai. Nammineerluni nalunaarsuinerup tunniunneqarnissaanut ulloq killiliussaq tassaavoq inuit akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 16 imm. 3 tunngavigalugu tunniussinissaanut killiliussaasimasoq.

§ 6-imut

Imm. 1-imiit 3-mut

Inatsisartut inatsisaat akileraaruseriffimmi ingerlanneqassaaq, taakkualu akileraartussanut pineqartunut akiligassiissutinik aamma nassiussisartussaallutik. Akileraarutit akiligassat kingusinnerpaamik septembarip aallaqqaataa akilerneqartassapput, piffissarlu eqqorlugu kingusinnerpaamik akiliisoqarsinnaalluni septembarip 20-ani.

Inatsisartut inatsisaat akileraaruteqartussanut piumasunut periarfissiivoq, ullut killigititaasut sioqqullugit akileraarutissamik akiliisinnaanissamut.

§ 7-imut

Sinnersuutigineqarpoq akileraarutininut akiligassanut matussusiissutissatut utoqqalinersiassaniit tiguisoqarsimappat, tigusat akileraarusigassaangitsutut isertitatut isiginiarneqassasut, tamannali aatsaat pisinnaavoq tigusineq akileraarusiinermi tunngavigineqartoq kingusinnerpaamik ukioq isertitaqarfiusup tulliani pisimappat. Aalajangersakkap uuma siunertarivaa inuit aalajangersimasut iluanaarutit peqqutigalugit akileraarutininut akiliisussaataitanerat peqquataalluni akiliisinnaassutsikkut unammillerneqannginnissaat.

§ 8-mut

Imm. 1 -imut

Siunnersuutigineqarpoq §1, imm. 1, §4 aammalu § 5 malillugit unioqqutitsisoqartillugu akiligassamik pineqaatissiissuteqartoqartassasoq.

§1 imm. 1 aallaavigalugu Inatsisartut inatsisaat unioqqutillugu akileraarutininut akiliinikippallaarneq akiliinngitsoornerluunniit pinerluttuliornertut isiginiarneqartarpoq. Pisorlu nunatta karsianut

annaasaqaatit isigineqassalluni. § 4 eqqarsaatigalugu paasissutissanik taakkartorneqartunik nalunaarsuinnginneq pinerluttuliornertut aamma isiginiarneqartarpoq.

§ 5 eqqarsaatigalugu, pinerluttuliornertuttaaq isiginiarneqartarpoq iluanaarutunik akileraaruserneqartariaqartunik nammineerluni nalunaarsuinnginneq. Tamannalu aamma nunatta karsianut annaasaqaatit isiginiarneqartassalluni.

Pinerluuteqarsimasunik nalilersuisoqarniartillugu piaaraluneer neq imaluunniit mianersuaalliorujussuarneq aallaaviusarput.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat malillugu akiligassiisariaatsimut tunngassuteqartunik maleruagassanik sanasoqarsinnaasoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami pineqartut pinerluttuliortutut akisussaasuutitaasinnaasut tassaasinnaapput inuit imaluunniit inatsisitigut inuit. Ingerlatseqatigiiffimmi akisussaasut eqqarsaatigissagaanni tassani pingaaruteqarpoq ilumut ingerlatseqatigiiffimmi tunuliaqutigalugu ilumut piaarillumi imaluunniit mianersuaalliorujussuarnekkut iliuuseqartoqarsimanersoq, imaassinnaavoq akisussaaffik inummut aalajangersimasumut tutsinneqarsinnaanngikkaluortoq, kisiannili isumaqartoqaruni inuk, inuilluunniit ingerlatseqatigiiffik tunuliaqutigalugu iliuuseqarsimasut, taava ingerlatseqatigiiffik pineqaatissinneqarsinnaavoq.

Imm. 4-mut

Aammattaaq siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaannik maleruagassanilluunniit unioqqutitsisimaneq peqqutigalugu akiligassiissuteqartoqarsimatillugu, akiligassiissut nunatta karsianut nakkartinneqartassasoq.

§ 9-mut

Siunnersuutigineqarpoq unioqqutitsisimasutut suliaq allaffissornikkut aalajangiiffigineqarsinnaasoq pineqartup unioqqutitsinini akiligassiissutaasorlu akuerigunigit kiisalu piffissap akiliiffissap aalajangikkap iluani akiligassiissummik akiliisinnanernerminut nalunaaruteqarpat.

10-mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaat maanna 1. januaari 2018-imi.